

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep.
0030 Oslo

Vår dato
29.12.2011

Vår referanse
2011/00334-2

Vår saksbehandler
Jan Henrik Sandberg/73 54 58 54

Deres referanse
201102425-8/MFO

ENDRINGER I VANNFORSKRIFTEN OG FORURENSNINGSFORSKRIFTEN - HØRINGSUTTALELSE FRA NORGES FISKARLAG

Vi viser til høringsbrev datert 17. november 2011 angående overnevnte.

Bakgrunn

Tre nye rettsakter, som er hjemlet i vanndirektivet, skal nå innføres i norsk rett. Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har på oppdrag av Miljøverndepartementet utarbeidet forslag til forskriftsendringer basert på disse rettsaktene. Disse er nå sendt på høring, med høringsfrist 30. desember 2011.

Norges Fiskarlags grunnleggende syn på vanndirektivet og utslipp av miljøgifter / forurensende stoffer

Nesten all forurensning vil i større eller mindre grad berøre kyst- og havområdene. Historien har vist at sjøen gjennom århundrer har vært brukt som "søppelplass", enten direkte til dumping/deponering, eller indirekte via luft eller avrenning. Dette har ført til betydelig forurensning, kostholdsråd og store samfunnskostnader, bl.a. knyttet til opprydningsarbeid. I tillegg kommer kostnadene for sjømatnæringa. Det er ikke tilstrekkelig å fokusere på de skader som allerede er påført. Enda viktigere er det å forebygge miljøskader som følge av nye utslipp. Norges Fiskarlag har derfor i flere tiår satt fokus på nødvendigheten av forebyggende arbeid, gjennom føre-var-prinsippet.

Utslipp av miljøgifter og fremmedstoffer til sjø medfører en alvorlig og global trussel mot biologisk mangfold, matforsyning og helse, også for kommende generasjoner. I Norge har Regjeringen derfor vedtatt et mål om at utslipp og bruk av stoffer som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø, kontinuerlig skal reduseres i den hensikt å stanse utslippene innen 2020. For Norges Fiskarlag er dette arbeidet særdeles viktig. Vi forventer derfor at også de etatene som forvalter norsk sjømatnæring (Mattilsynet og Fiskeridirektoratet) får full anledning til å legge premisser for dette arbeidet i tida som kommer.

I 2010 ble det landet 2,7 millioner tonn fisk i Norge, med en førstehandsverdi på mer enn 13 mrd. kr. Eksportverdien av norsk sjømat, inkludert oppdrett, var samme år på mer enn 50 mrd. kr. Totalt genererer sjømatnæringen mer enn 40 000 arbeidsplasser i Norge. Norsk fiskerinæring er derfor en viktig produsent av mat, også i global målestokk. For å opprettholde kvalitet, omdømme og markedsverdi av norsk sjømat er vi helt avhengige av:

- Et rent hav og rene fjorder, mest mulig fri for miljøgifter, fremmedstoffer og annen forurensning
- Velfungerende økosystemer, med intakte gyte- og oppvekstområder

Regjeringen og sjømatnæringen har en felles målsetting om at Norge skal bli «*verdens fremste sjømatnasjon*», og det utarbeides nå en Stortingsmelding ang. dette. Reduserte utslipp av miljøgifter, fremmedstoffer og annen forurensning er en forutsetning for å oppnå denne målsettingen.

Vanddirektivet legger nå sentrale rammer for vår vannforvaltning, bl.a. gjennom å fastsette miljømål, regler for forvaltningsplaner og krav til overvåking. En «hovedregel» er at man ikke skal redusere den økologiske og vannkjemiske kvaliteten i fjordene og i kystsonen for øvrig. Siden dette er en bærebjelke for fremtidig høsting og produksjon av sjømat, er Norges Fiskarlag grunnleggende positiv til målsettingen med vanddirektivet. Nærmere bestemt forventer Norges Fiskarlag at vanddirektivet vil bidra til:

- å redusere / hindre utslipp av miljøgifter og fremmedstoffer
- å redusere områder med kostholdsråd
- å beskytte og viktige gyte- og oppvekstområder mot skadelige utslipp
- å hindre / redusere andre skadelige utslipp fra ny industrivirksomhet, bl.a. gjennom en åpen og god praktisering av vannforskriftens § 12

Vi viser i denne forbindelse også til vår høringsuttalelse til ”Forskrift om rammer for vannforvaltningen”, datert 6. mars 2006.

Direktiv 2008/105/EF – Prioriterte stoffer

Vi viser til det aktuelle høringsnotatet. Norges Fiskarlag er grunnleggende positiv til at dette underdirektivet vil stille krav til at:

- en skal sette miljøkvalitetsstandarder for prioriterte stoffer og visse andre stoffer
- det skal opprettes et nasjonalt utslippsregister for de overnevnte stoffene

I forbindelse med kommende overvåkingsaktivitet, ønsker vi å minne om at det også foregår overvåking av fremmedstoffer og miljøgifter i sjømat i regi av Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES). Det foregår også en viss overvåking av sjø, sediment og marine arter i forbindelse med oppfølgingen av OSPAR-konvensjonen. Vi oppfordrer til at ny overvåking av miljøgifter i sedimenter og marine organismer på en hensiktsmessig måte koordineres med den overvåkingen som allerede pågår.

Vi registrerer at Klif opplyser at den nasjonale listen over miljøgifter, kombinert med EUs liste over prioriterte stoffer, gir et godt bilde av hvilke stoffer som utgjør størst forurensningsfare for vannmiljøet i Norge. I tillegg åpnes det for å sette nasjonale miljøkvalitetsstandarder for andre stoffer og miljøgifter i sedimenter og organismer, dersom det er behov for det. Flere europeiske land (deriblant Finland og Danmark) har allerede fastsatt nasjonale miljøkvalitetsstandarder. Vi anmoder om at dette arbeidet også prioriteres her i landet. Det er etter vårt syn avgjørende at Mattilsynet og NIFES, evt. også Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet, involveres fullt ut i dette arbeidet.

Det foreslås i høringsutkastet at miljøkvalitetsstandardene ikke skal omfatte langtransporterte forurensninger. I utgangspunktet finner vi dette rimelig. Vi vil allikevel poengtere at Norge, som en av verdens viktigste eksportører av sjømat, står i en særstilling i forhold til de fleste EU-land når det gjelder avhengigheten av et rent hav som er mest mulig fritt for miljøgifter. Norges Fiskarlag forventer derfor at norske myndigheter arbeider minst like aktivt og koordinert som tidligere, med å redusere utslippene av langtransporterte forurensninger. I den forbindelse ønsker vi også å minne om vår uttalelse til implementeringen av vannforskriften i 2006. Her ble det bl.a. uttalt at: «*Norges Fiskarlag vil bemerke at det også må settes fokus på å redusere forurensning av marine økosystem fra kilder som ikke omfattes direkte av vannrammedirektivet. Dette gjelder særlig utslipp av dioksiner og andre miljøgifter som først slippes ut til luft. Heller ikke akuttutslipp/oljeforurensning og utslipp fra petroleumsvirksomhet på sokkelen omfattes av vannrammedirektivet. Norges Fiskarlag ber om at også forebygging og reduksjon av slik forurensning intensiveres, og om mulig samordnes med Norges og EUs arbeid med vannrammedirektivet.*».

Direktiv 2009/90/EF – Tekniske spesifikasjoner og Kommisjonsbeslutning 2008/915/EF – Interkalibrerte grenseverdier for klassifisering av miljøtilstand

Norges Fiskarlag anmoder om at en også her tar nødvendig hensyn til sjømatnærings behov.

Implementeringen av disse føringene må derfor koordineres med Mattilsynet og NIFES, evt. også med Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet.

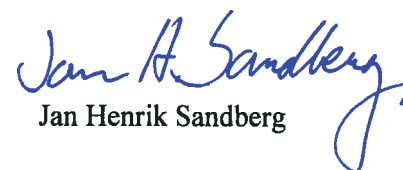
Konklusjon

Norges Fiskarlag er grunnleggende positiv til målsettingen med vanddirektivet, samt til de foreslåtte endringene i vannforskriften og forurensningsforskriften. Vi konstaterer allikevel at det fortsatt ikke er noen fullgod koordinering mellom forvaltningen av forurensende utslipp og hensynet til marint miljø, mattrygghet og sjømatnæring. Heller ikke i det aktuelle høringsbrevet framkommer det om hensynet til mattrygghet og sjømatnæring er tillagt særlig vekt.

Norges Fiskarlag ønsker å bidra positivt til en utslippsforvaltning som tar bedre- og mer forebyggende hensyn til marint miljø, mattrygghet og sjømatnæring. Vi hadde i den forbindelse et møte med politisk ledelse i Miljøverndepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet den 29. november 2010, hvor vi kom med konkrete forslag til hvordan dette kan oppnås. Vi vil, i samarbeid med de øvrige sjømatorganisasjonene, følge opp dette viktige arbeidet overfor aktuelle departementer i 2012.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Torleif Paasche
(sign.)

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslag, Fiskeri- og kystdepartementet, Mattilsynet, Fiskeridirektoratet, Klif, Direktoratet for naturforvaltning, Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL), Norske sjømatbedrifters landsforening (NSL), NIFES og Havforskningsinstituttet.

Vedlegg: